

Intervju prvog zamjenika visokog predstavnika za portal RTV Mostar

Kao što je poznato, u Gradskom vijeću (GV) ni nakon tri kruga glasanja nije izabran gradonačelnik. HDZ BiH i SDA vode pravu 'rovovsku borbu' za mjesto gradonačelnika Mostara, što mnogima izgleda čudno, s obzirom na to da su te dvije stranke strateški partneri na višim nivoima vlasti.

Hrvatske stranke u GV-u Mostara, predvođene HDZ-om BiH, traže ponavljanje izbora i promjenu Statuta Grada Mostara, dok bošnjačke, na čelu sa SDA, traže ponovno glasanje za gradonačelnika i pozivaju se na preporuke iz Ureda visokog predstavnika (OHR).

U vezi sa cijelom ovom situacijom, RTM-portal je zatražio intervju od vršitelja dužnosti visokog predstavnika, američkog diplomate Raffija Gregoriana, kojeg veliki dio bh. javnosti vidi kao diplomatu sposobnog da izađe na kraj sa 'balkanskom baruštinom' u kakvoj se BiH sada nalazi.

Podsjetimo, Gregorian je tako bio zamrznuo primanja političara u Brčkom, nakon što se oni nisu mogli dogovoriti o izboru nove vlasti. Na to stanje mnogo podsjeća i sadašnja pat-pozicija u Mostaru.

Pored toga, Gregorian je – utisak je – jedini koji se odlučno suprotstavio zapaljivoj retorici pojedinih političara u BiH.

RTM-portal: Gospodine Gregorian, stanje u Mostaru je u "pat-poziciji": ni nakon tri kruga glasanja nije izabran gradonačelnik, a nije usvojena ni odluka o privremenom finansiranju, jer još nije donesen ni budžet za 2009. godinu. Prema Vašem mišljenju, šta je izlaz iz ove situacije?

Gregorian: Činjenica da Gradsko vijeće Mostara već pet mjeseci nakon općinskih izbora nije izabralo gradonačelnika je neprihvatljiva. Neprihvatljiva je za građane Mostara; neprihvatljiva je za međunarodnu zajednicu i trebala bi biti neprihvatljiva za političke stranke i njihove zastupnike u Gradskom vijeću.

Razgovarao sam sa visokim predstavnikom o toj situaciji. On je rekao da se odsustvo napretka čak i kada je riječ o najelementarnijem uvjetu za formiranje gradskih organa ne može beskrajno dugo tolerirati. Strpljenje međunarodne zajednice je pri kraju – očekujemo da se gradonačelnik izabere u roku od nekoliko tjedana, a ne mjeseci.

Svjedoci smo namjernog odsustvovanja sa sjednica i neuspjeha u postizanju kompromisa. Ovdje je riječ o jasnom nepostojanju političke volje da se dođe do rješenja na svim stranama.

Budući da treći krug glasovanja nije rezultirao izborom gradonačelnika, Gradsko vijeće sada mora ponoviti proceduru izbora gradonačelnika, počevši od imenovanja kandidata. U međuvremenu, mi ćemo imati razgovore sa relevantnim političkim liderima kako bi im pomogli u iznalaženju rješenja.

Visoki predstavnik očekuje da se sa procedurom imenovanja kandidata za gradonačelnika nastavi čim prije; vrijeme je da političke stranke stave interes građana ispred svoga.

RTM-portal: Klub vijećnika Hrvata u Gradskom vijeću Mostara je većinski donio odluku da zahtijeva ponavljanje izbora u Mostaru i izmjena Statuta Grada Mostara, kojeg je – podsjetit ću – u januaru 2004. donio visoki predstavnik. Da li je ponavljanje izbora – po Vašem mišljenju – moguće?

Gregorian: Zakon ne daje pravo Gradskom vijeću da se raspusti. Jednostavno, te opcije nema. Čak i da ima, nema indikacija da bi se tako riješio problem, štaviše, time bi se samo odgodilo iznalaženje rješenja.

RTM-portal: Neki mediji su objavili da je OHR spreman pristati na mijenjanje Statuta, i to tačnije trećeg kruga izbora u Gradskom vijeću za gradonačelnika Mostara, ali ne i na ponovljene izbore. Da li je to tačno?

Gregorian: Članak 44., koji govori o mehanizmu za izbor gradonačelnika u Gradskom vijeću, predstavlja rješenje do koga su same stranke došle tijekom pregovora o Statutu. Dakle, ovaj proces je rezultat dogovora koje su podržale političke stranke u Mostaru. Vrijeme je da svoj dogovor provedu u djelo i da prestanu izbjegavati sopstvenu odgovornost.

Ako su stranke u stanju postići dogovor o promjeni Statuta – a način za postizanje toga utvrđen je u samom Statutu – OHR ne bi imao ništa protiv konstruktivnih promjena. Ali, Vijeće mora najprije usvojiti Statut da bi ga mijenjalo. Čak i u tom slučaju, dvotrećinsku većinu koja je potrebna da bi se promijenio Statut bit će teže postići nego prostu većinu izabranih vijećnika koja je potrebna da bi se izabrao gradonačelnik u trećem krugu glasovanja. U ovoj fazi usvajanje pa potom mijenjanje Statuta bilo bi nerealno, bio bi to samo put ka daljnjim odgađanjima.

RTM-portal: Šta je – po Vašem mišljenju – suština problema u Mostaru, kada je riječ o odnosima u Gradskom vijeću? Kako to da su neke stranke strateški partneri na nivou Federacije i države, a u Mostaru su, navodno, na suprotstavljenim stranama? Kako to da tu nema ama baš nikakve saradnje?

Gregorian: Ima više mogućih koalicija vijećnika koje mogu izabrati gradonačelnika. Jedina prava prepreka tome je nepostojanje političke volje. Strpljenje OHR-a je pri kraju tako da sada očekujemo od vodećih političkih predstavnika iz stranaka da se uključe kako bi se našlo prihvatljivo rješenje.

5. Namjeravate li preduzeti mjere kao i u Brčkom: zamrznuti primanja političara dok se ne dogovore!?

Gregorian: Iako su moje ovlasti kao supervizora ograničene na

Distrikt Brčko, ovlasti visokog predstavnika odnose se na cijeli teritorij BiH. Visoki predstavnik je frustriran situacijom u Mostaru, i njegovo strpljenje ima granica, ali neću špekulirati o eventualnim koracima koje će on poduzeti.